

Datum: 2026-04-13
Diarienummer: LOV 2026-000145
Handläggare: Aferdita Jashari

Bygg- och miljönämnden

Förvaltningens utlåtande

Ärendet: Ansökan om strandskyddsdispens för nybyggnad av transformatorstation
Fastighet: ÖSTERBODARNA 1:6

Ärendebeskrivning

Ärendet avser ansökan om strandskyddsdispens för nybyggnad av transformatorstation på fastigheten ÖSTERBODARNA 1:6 i Alingsås kommun.

Åtgärden har en storlek på ca 5,36 m² och placeras på en grusad yta som är i samma höjd (cirka +68,5) som befintlig mark. Den grusade ytan är en meter bredare än själva transformatorstationen, runt hela transformatorstationen. Centrum på transformatorstationen placeras cirka 6,5 m från närmsta räls på intilliggande järnvägsspår.

Fastighetens areal är 19 564 m². Från byggnaden till stranden är det ca 290 m.

Sökande har uppgett skäl nr 5 som särskilt skäl om dispens: området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Sökande har gett in foton på placering för sökt byggnad i förhållande till omgivande infrastruktur.

Förutsättningar

Fastigheten ligger inte inom detaljplanerat område eller områdesbestämmelser

Fastigheten ligger inom strandskyddat område för sjön Mjörn som är utvidgat till 300 m.

Fastigheten ligger inom ett utpekad kulturmiljöområde som finns omnämnt i Kulturmiljöprogram för Alingsås kommun (§ 88 KF 2018-04-25): 23 Herrgårdsskapslandskap vid Bryngenäs, Lilleskog och Österbodarna – odlingslandskap och bebyggelse.

För fastigheten finns inga tidigare registrerade dispenser eller bygglov. För fastigheten finns ingen tidigare beslutad tomtplatsavgränsning.

Enligt översiktsplanen för Alingsås kommun (antagen av Kommunfullmäktige 2018-10-31) ligger den aktuella platsen inom ett område med lövskoginventering, förhöjd skyddsnivå för enskilda avlopp, jordbruksmark samt järnvägsreservat.

Bedömning

Bygglovsenheten bedömer att dispensskäl enligt punkt 5 föreligger, då området som dispensen avser behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Transformatorn behövs för att säkerställa tillräcklig elförsörjning till de nya järnvägsväxlarna, vars högre effektbehov för drift och uppvärmning inte kan tillgodoses av befintlig anläggning. Transformatorstationen bedöms vara ett angeläget allmänt intresse samt en förutsättning för att Västra stambanan ska kunna upprätthålla sin funktion.

Transformatorstationen bedöms inte ha någon privatiserande effekt och anses inte avhålla allmänheten från att vistas inom området eller vid strandlinjen. Den planerade lokaliseringen bedöms inte heller medföra någon betydande påverkan på naturmiljön eller djurlivet.

Förslag till beslut

Strandskyddsdispens ges för nybyggnad av transformatorstation på fastigheten ÖSTERBODARNA 1:6 vid sjön Mjörn, i enlighet med situationsplan. Särskilt skäl för undantag av strandskyddsbestämmelserna är skäl nr 5 enligt bestämmelserna i miljöbalken 7 kap § 18 e.

Den yta som får tas i anspråk är begränsad till transformatorns yta på mark.

Avgift

Avgiften för strandskyddsdispensen är 11 600 kr, i enlighet med taxa fastställd av kommunfullmäktige. Faktura sänds separat.

Handlingar som ingår i beslutet

Ansökan, inkommen 2026-03-31
Situationsplan, inkommen 2026-03-31
Översiktskarta, inkommen 2026-03-31
Fotografi, inkommen 2026-03-31
Fasad/plan/sektionsritning, inkommen 2026-03-31

Upplysningar

- Beslut om strandskyddsdispens upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.
- Beslut om strandskyddsdispens medför inte rätt att påbörjas byggnadsarbetet innan bygglov och startbesked utfärdats.
- Länsstyrelsen kan komma att överpröva beslut om strandskyddsdispens inom tre veckor från delgivning.
- Beslutet om strandskyddsdispens och/eller avgiften kan överklagas. Se bilaga "Hur man överklagar".

Aktuella bestämmelser

Strandskyddet, som i grunden är en förbudslagstiftning, syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten, 7 kap. 13 § miljöbalken (2025:512). Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde) 7 kap. 14 § miljöbalken. Strandskyddet kan dock vara upphävt eller utvidgat till maximalt 300 meter från strandlinjen, 7 kap. 14 och 18 §§ miljöbalken.

Inom ett strandskyddsområde får inte (1) nya byggnader uppföras, (2) byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt, (3) grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller (4) åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter, 7 kap. 15 § miljöbalken.

Om det finns särskilda skäl och om dispens är förenlig med strandskyddets syften kan strandskyddsdispens medges, 7 kap. 18 e-g och 26 §§ miljöbalken. I 7 kap. 18 i och 18 k §§ miljöbalken finns bestämmelser om fri passage för allmänheten, tomtplatsavgränsning och tidsbegränsning av dispensen. Beslut om strandskyddsdispens får enligt 16 kap. 2 § miljöbalken förenas med villkor.

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet får man enligt 7 kap. 18 e § miljöbalken endast beakta om det område som dispensen avser:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus (7 kap. 18 g § miljöbalken).

För bygglovsenheten

Aferdita Jashari
Byggnadsinspektör

Bilagor

- "Hur man överklagar"
- Handlingar som ingår i beslutet

Expedieras till:

Sökanden, Länsstyrelsen.